

Looking to the Future

1

טו ליהודאי הות רשותא למעסק באורייתא ולמיטר שבאי ומועדיא ולמגור
עורלת בניהון ולאחזתא תפילין על ידיהון ועל רישיהון:

2

ביאור הגר"א

(טו) ומרדכי יצא כו' בלבוש מלכות כו' - לבוש מלכות - פירוש, סלית של מצוה, כמו שאמרו בזהר (תיקוני הר י): עטיפא דמלכותא. תבלת - הוא תכלת שבציצית. וחור - הוא הלבן שבציצית. ועטרת זהב גדולה - הוא תפילין שבראש. ותכריך בוך - הם הרצועות שכורכין בהם. וארגמן - הם תפילה של יד, כי מתפילה של ראש לתפילה של יד ארבעה דרגין: (טז) ליהודים היתה כו' - פירוש, כי ישראל צריכין אותות תמיד, והם אות מילה ואות תפילין, ותורה היא הממוצע, ושבת הוא עצמו אות, וזה מה שאמרו (מגילה טז ב): אורה - זו תורה. שמחה - זה יום טוב, וזה נגד אות שבת. וששון - זה מילה. ויקר - זו תפילין. ותורה כלל מכולן, לכן ראשי תיבות של אלו (אורה ש'מחה ש'שון יקר) גימטריא 'תורה', וראשי תיבות הוא כלל של כל התיבה.

3

רש"י

(י) עשרת בני המן. ראיתי בסדר עולם אלו עשרה שכתבו שטנה על יהודה וירושלים כמו שכתוב בספר עזרא (עזרא ד) וצמלכות אחשורוש צחלמת מלכותו כתבו שטנה על ישי יהודה וירושלם, ומה היא השטנה לצטל העולים מן הגולה צימי כורש שהתחילו לצנות את הצית והלשינו עליהם הכותים והחדילום וכשמת כורש ומלך אחשורוש והתנשא המן דאג שלא יעסקו אותן שצירושלים צננין ושלחו צסם אחשורוש לשרי עצר הנהר לצטלן:

4

[קג] לא יעברו... וזכרם לא יסוף
מזרעם, וימי הפורים האלה לא יעברו,

אפילו לימות המשיח, וזכרם לא יסוף מזרעם,
אפילו אבילי ציון וירושלים, ששים ושמיים בהם,
ורוחצים ומתכסים לבנים.
(לקח טוב)

5

[מז] הישבים בערי הפרוזות, מתני':
כרכין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון,
קורין בחמשה עשר. גמ': ר' סימון בשם רבי
יהושע בן לוי, חלקו כבוד לארץ ישראל שהיתה
חריבה באותן הימים, ותלו אותה מימות יהושע
בן נון (שהתחיל להלחם בעמלק תחלה, וכתוב
(שמות יז, יד) כתוב זאת זכרון בספר ושים באזני
יהושע, לפיכך הזכירו מימות יהושע). ויקראו
הכל בחמשה עשר (על אותן שבא"י פריך, אם
בשביל לחלוק כבוד לא"י קורין בט"ו כשושן
שנעשה בו הנס, א"כ יקראו אף אותן שאינם
מוקפין מימות יהושע בן נון כשושן בט"ו)

6

[קטז] השנית, (תחלת המאמר ראה לעיל אות פו) ורבי אליעזר ברבי יוסי האי השנית מאי עביד ליה, מיבעי ליה לכדרב שמואל בר יהודה, דאמר רב שמואל בר יהודה, בתחילה קבעה בשושן ולבסוף בכל העולם כולו (וזהו השנית). אמר רב שמואל בר יהודה שלחה להם אסתר לחכמים (בשנה שנייה לקובעה עליהם חובה), קבעוני לדורות (ליו"ט ולקרייה להיות לי לשם), שלחו לה קנאה את מעוררת עלינו לבין האומות (שיאמרו האומות שאנו שמחים להזכיר מפלתן), שלחה להם כבר כתובה אני על דברי הימים למלכי מדי ופרס (ושם יהו רואין מה שאירע להם על ידי ישראל).

(מגילה ו: ז.)

7

ויתיצבו

בתחתית ההר *א"ר אנדימו בר חמא בר חסא מלמד שבפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם א"ר אחא בר יעקב מכאן מודעא רבה לאודייתא אמר רבא (6) אעפ"כ הדור קבלוה בימי אחשוורוש ^{אח} דכתיב דכתיב *קיימו וקבלו היהודים *קיימו מה ^ב שקיבלו כבר *אמר חזקיה מאי דכתיב ^{אז} מ'שמים השמעת דין ארץ יראה ושקמה אם ^ט יראה למה שקמה ואם שקמה למה יראה אלא בתחילה יראה ולבסוף שקמה ולמה יראה בדריש לקיש דאמר *ריש לקיש מאי ^{אז} דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי ה' ^ב יתירה למה לי מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימן ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו :

8

גופא א"ר יהושע בן לוי שלשה דברים עשו ב"ד של מטה והסכימו ב"ד של מעלה על ידם [אלו הן] מקרא מגילה ושאלת שלום [בשם] והבאת מעשר מקרא מגילה דכתיב *קיימו וקבלו היהודים *קיימו למעלה מה שקבלו למטה

